

המפקדים ההולכים בראש

המלצת קריאה

בית יוצר
לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער

בהתחלה היה "ממני תראו וכן תעשו". ואז "נופלים ההולכים ראשונה" של חיים שטורמן, ושמעון אלפסי בקרב על הקסטל עם ה"טוראים לסגת, מפקדים נשארים לחפות". ו"אחרי", שוב ושוב ושוב. שלשום הובא למנוחות אל"ם אחסן דקסה, מלווה באלפי חברים, מפקדים וחיילים, בעבר ובהווה. נפילתו הכואבת, כמו גם הפציעה של יהודה, והעובדה שאתמול כבר התבשרנו על נפילתו של רס"ן במיל' אבירם חריב סמג"ד בחטיבת המילואים 228, מהוות תזכורת למספר הבלתי נתפס והלא מייצג בעליל של מפקדים שנפלו בראש כוחותיהם במערכה הזו - מ"מים ומ"פים, מג"דים ומח"טים, מכל רחבי שדרת הפיקוד הצה"לית.

לפני חמישים ושש שנים ועוד קצת, נפלו במרדף בבקעה אלוף משנה אריק רגב וסרן גד מנלה. מותו של אריק הצית דיון חריף בצה"ל ובחברה הישראלית ביחס למשמעויות, למחירים, ולסיכון שלוקחים על עצמם אלו "ההולכים בראש". עד כדי כך הגיעו הדברים שבאוקטובר 1968 ראה מי שראה לנכון להפיץ חוברת קטנה המאגדת בתוכה ראיון עם שר הביטחון משה דיין בעניין, ואת תשובתו המפורטת של הרמטכ"ל חיים בר לב לאזרח מודאג שהלין על 'הסיכונים המיותרים' שמפקדי צה"ל לוקחים על עצמם. החוברת מעלה טענה מרכזית הקשורה למימד הרוח של "ההליכה בראש" וליכולת של הליכה זו לעצב את המציאות יותר מכל מרכיב אחד בפעולות המפקד: "הליכתם של מפקדינו הבכירים יחד עם אנשיהם אל מקומות הסכנה, היא בראש וראשונה ביטוי לתכונה אנושית ולרמה מוסרית, ולא פרי של שיקול תועלתי או ציות סתמי לתורה הנלמדת בבתי הספר הצבאיים שלנו". ועד כדי כך יקר העניין בעיני בר לב, שהוא ראה לנכון להדגיש את הזיקה בין ההליכה בראש ובין מהותה של "התופעה החד פעמית, היחידה במינה, היקרה מכל, המכונה - צבא הגנה לישראל".

המלצה לקריאה המוקדשת לזכרם של המפקדים שהלכו בראש ונפלו על הגנת המולדת, ולכל אלו הנושאים על כתפיהם את התופעה החד-פעמית, היחידה במינה, היקרה מכל, המכונה - צבא הגנה לישראל.

תא"ל סמואל בומנדיל
קצין החינוך והנוער הראשי